

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 29 mars 1917 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående engångskostnader för försvaret.

(1:a avd.)

I den till riksdagen den 13 januari 1917 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under rubrik »Engångskostnader för försvaret» föreslagit riksdagen

dels att utav det av 1914 års senare riksdag till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre beviljade anslaget, 11,098,186 kronor, för 1918 anvisa 246,264 kronor;

att för anskaffande av intendenturmateriel för år 1918 bevilja ett anslag av 5,326,423 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna nämnda belopp;

att utav det av 1914 års senare riksdag till anskaffande av artillerimateriel beviljade anslaget, 10,632,600 kronor, för år 1918 anvisa återstoden 927,600 kronor;

att för anskaffande av artillerimateriel för år 1918 bevilja ett ytterligare anslag av 2,205,000 kronor;

att för anskaffande av ingenjörmateriel för år 1918 bevilja ett anslag av 464,900 kronor;

att bestämma, att samtliga här omnämnda belopp, vilka såsom engångskostnader för lantförsvaret anvisas och beviljas för år 1918, skola i riksstaten uppföras såsom ett gemensamt reservationsanslag;

dels för år 1918 anvisa

till bestridande av kostnaderna för övning vid kustartilleriet av värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, ävensom till täckande av övriga utgifter, som uppstå till följd av sänkningen av värnplikts-

åldern för kustartilleriets värnpliktiga från 21:a till 20:e levnadsåret, av det beviljade anslaget av 819,700 kronor ett belopp av 131,500 kronor;

till nyanläggningar och nyanskaffningar för stärkande av det fasta kustförsvaret, med undantag av Fårösunds fästning, av det beviljade anslaget av 13,748,690 kronor ett belopp av 2,750,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att utanordna erforderlig del därav redan år 1917;

dels ock att medgiva, att för täckande av ifrågavarande utgifter må av statsverkets värnskattefond tagas i anspråk ett belopp av 12,051,687 kronor.

Beträffande den i ämnet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till de vid statsverkspropositionen under ovannämnda rubrik fogade statsrådsprotokollen över finansärenden samt lant- och sjöförsvarsärenden den 13 januari 1917.

Utskottets
yttrande.

De av 1914 års senare riksdag samt 1915 års riksdag beräknade engångskostnaderna för *lantförsvarets* ordnande belöpa sig till följande belopp, nämligen:

för årsklassen 1914 yngre	kronor	11,098,186: —
» intendenturmateriel	»	25,189,310: —
» artillerimateriel	»	21,550,600: —
» ingenjörmateriel	»	3,935,142: —
» sjukvårds- och veterinärmateriel	»	650,000: —
» fasta försvaret	»	2,272,000: —
		<hr/>
Summa kronor		64,695,238: —

Av de sålunda beräknade engångskostnaderna har riksdagen hittills anvisat:

för årsklassen 1914 yngre	kronor	10,150,530: —
» intendenturmateriel	»	16,362,887: —
» artillerimateriel	»	16,018,000: —
» ingenjörmateriel	»	3,470,242: —
» sjukvårds- och veterinärmateriel	»	650,000: —
» fasta försvaret	»	2,272,000: —
		<hr/>
Summa kronor		48,923,659: —

Av de beräknade engångskostnaderna återstå således att anvisa under åren 1918—1920 och följande år ett belopp av (64,695,238—48,923,659 =) 15,771,579 kronor. Av denna summa har riksdagen emellertid beräknat, att ett belopp av sammanlagt 5,800,000 kronor skulle under åren 1916—1922 bliva å fjärde huvudtiteln disponibelt för nyanskaffningar. Detta belopp har dock ännu icke beräknats under nämnda huvudtitel. De engångskostnader för lantförsvarets ordnande, som återstå att under åren 1918—1920 och följande år bestrida av värnskattemedel, belöpa sig alltså till (15,771,579—5,800,000 =) 9,971,579 kronor.

Kungl. Maj:t har nu för år 1918 begärt anvisande av följande belopp:

för övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring	kronor	246,264: —
» intendenturmateriel	»	5,326,423: —
» artillerimateriel (927,600 + 2,205,000) =	»	3,132,600: —
» ingenjörmateriel	»	464,900: —
		<hr/>
	eller tillhopa kronor	9,170,187: —

För anvisande under år 1919 och följande år skulle alltså ännu återstå av värnskattemedel ett belopp av 801,392 kronor, därav 701,392 kronor för övergång till förändrad värnpliktstjänstgöring och 100,000 kronor för artillerimateriel.

Vad Kungl. Maj:t sålunda i fråga om lantförsvaret föreslagit har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Av det utav riksdagen beräknade beloppet till engångskostnader för *sjöförsvaret* har Kungl. Maj:t nu äskat följande anvisningar:

för övning vid kustartilleriet av årsklassen 1914 y	131,500 kronor
» det fasta kustförsvaret	2,750,000 »
	<hr/>
	eller tillhopa 2,881,500 kronor

Häremot har utskottet icke haft något att erinra. Båda de ifråga-varande anslagen torde i likhet med vad som föreslagits beträffande engångskostnaderna för lantförsvaret böra sammanföras till ett gemensamt reservationsanslag.

Den av chefen för finansdepartementet i ärendet förebragta utredningen ger vid handen, att, enär å värnskattefonden för närvarande vila förskott till avsevärda belopp för bestridande av kostnaderna för

vissa byggnadsföretag vid armén, av fondens vid 1918 års ingång beräknade behållning å 21,207,341 kronor, endast ett belopp av 10,204,166 kronor kommer att finnas disponibelt för ytterligare anvisningar. Som emellertid summan av nu begärda anvisningar för år 1918 uppgå till 12,051,687 kronor, skulle från fonden sålunda icke kunna bestridas detta utgiftsbelopp. Departementschefen har angående denna fråga meddelat, att han i annat sammanhang kommer att föreslå åtgärder för att i erforderlig mån kunna frigöra värnskattefonden från därpå vilande förskott. På grund härav har icke utskottet i detta sammanhang ansett sig här böra upptaga denna del av föreliggande ärende till behandling.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

I a) utav det av 1914 års senare riksdag till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre beviljade anslaget, 11,098,186 kronor, för år 1918 anvisa 246,264 kronor;

b) för anskaffande av intendenturmateriel för år 1918 bevilja ett anslag av 5,326,423 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna nämnda belopp;

c) utav det av 1914 års senare riksdag till anskaffande av artillerimateriel beviljade anslaget, 10,632,600 kronor, för år 1918 anvisa återstoden, 927,600 kronor;

d) för anskaffande av artillerimateriel för år 1918 bevilja ett ytterligare anslag av 2,205,000 kronor;

e) för anskaffande av ingenjörmateriel för år 1918 bevilja ett anslag av 464,900 kronor;

f) bestämma, att samtliga här omnämnda belopp, vilka såsom engångskostnader för lantförsvaret anvisas och beviljas för år 1918, skola i riksstaten uppföras såsom ett gemensamt reservationsanslag;

II a) till bestridande av kostnaderna för övning vid kustartilleriet av värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, ävensom till täckande av övriga utgifter, som uppstå till följd av sänkningen av värnpliktsåldern för kustartilleriets värnpliktiga från 21:a till 20:e levnadsåret, av det beviljade anslaget av 819,700 kronor för år 1918 anvisa ett belopp av 131,500 kronor;

b) till nyanläggningar och nyanskaffningar för stärkande av det fasta kustförsvaret, med undantag av Fårösunds fästning, av det beviljade anslaget av 13,748,690 kronor för år 1918 anvisa ett belopp av 2,750,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att utanordna erforderlig del därav redan år 1917;

c) bestämma att de här ovan under II omnämnda belopp, vilka anvisas såsom engångskostnader för sjöförsvaret för år 1918, skola i riksstaten uppföras såsom ett gemensamt reservationsanslag;

III) medgiva, att för täckande av ifrågavarande utgifter må av statsverkets värnskattefond tagas i anspråk ett belopp av 12,051,687 kronor.

Stockholm den 29 mars 1917.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.
